



Basisgroep Sociale Zekerheid

<http://www.cda.nl/Basisgroep-Sociale-Zekerheid>

secretariaat: lesleyhiltten@gmail.com/0638016810



Basisgroep Sociale Zekerheid



Basisgroep Sociale Zekerheid

OPEN FORUM *Nieuwsbrief 13* 26 april 2014

redactie: Jan Litjens, Dick Aanen, Chris Wessels

redactieadres: johanneslitjens@gmail.com/0640583749



Basisgroep Sociale Zekerheid



Basisgroep Sociale Zekerheid

Inhoud OF-Nieuwsbrief van april 2014

[Ridder in de Orde van Oranje Nassau](#)

[Kwetsbaar en zwak](#)

[De valse belofte van een basisinkomen](#)

[Discussie woonlasten](#)

[Commentaar](#)

[Aantal schuldsanerings neemt verder af](#)

[Gemeenten niet voorbereid op inwonende ouders](#)

[Participatie is meer zelf doen en betalen](#)

Info	02
Opinie	02
Opinie	03
Discussie	05
Opinie	06
Info	07
Info	08
Info	08



Nico van Jaarsveld (penningmeester van de Basisgroep en oud-raadslid in Leiderdorp) ontving de *Koninklijke Onderscheiding Ridder in de Orde van Oranje Nassau* voor zijn belangeloze inzet voor de samenleving vanaf 1976 tot heden, voor vele lokale, landelijke en internationale organisaties en instellingen zoals de CDA-Basisgroep Sociale Zekerheid, de Landelijke Stuurgroep Intercultureel Beraad, Stuurgroep Dienen Bisdome Rotterdam, Diakonale Commissie Menswording, ATD Vierde Wereld Beweging, Interparochiële Caritas Instelling Leiden, Ondernemingsraad van Bouwradius/Fundeon en het Europees Platform voor Sociale Integratie.

Kwetsbaar en zwak

door: Arend Jansen, voorzitter van de CDA-Basisgroep Sociale Zekerheid.
arend_jansen@hetnet.nl

In het dagblad *Trouw* stond een artikel van *Rien Franje*, plaatsvervangend directeur van het *Wetenschappelijk Instituut van het CDA*. Het ging over zwakke en kwetsbare mensen in de huidige maatschappij. En over naar welke samenleving we toe moeten. De analyse is dat vooral de middengroepen het gelag betalen van deze economische crisis, met name anderhalf modaal. En dat die het meest kwetsbaar zijn op het ogenblik. Als er nou stond dat er voor die mensen nauwelijks betaalbare huizen zijn vooral in de huursector, dan slaat de schrijver de spijker op zijn kop. Maar daar gaat het niet over. De kwetsbaren en zwakkeren zijn volgens dit artikel de mensen die risico's lopen door onder andere ontslag, huizen minder waard, inkomen bevroren, hun baan staat op de tocht, belasting wordt verhoogd. Zelf kom ik uit het agrarisch bedrijfsleven, dan ben je gewend om risico's te nemen, die iedere ondernemer neemt. Er was ooit een politicus die zei: "Zekerheid kan ik niet geven". Ieder mens loopt risico in deze maatschappij, daar komt bij dat als men nog werk heeft, het allemaal wel meevalt. Vooral als je een goede opleiding hebt of een goede vakman bent.

Als men werkloos wordt, een van de beide partners of allebei. En je woont in een behoorlijk prijzig koophuis en er in geluisd bent door de bank met een hypotheek van 120% van het inkomen (vaak ook nog het gezamenlijk inkomen in plaats van één inkomen van de hoofdkostwinner), dan zit je in de hoek waar de klappen vallen. Vraag maar aan de mensen uit de schuldhulpverleningswereld. Maar om die middengroepen nu de meest kwetsbaren te noemen gaat me veel te ver. Degenen die het meest kwetsbaar zijn, zijn de mensen aan de onderkant, die van een minimumloon moeten rondkomen of met een minimale uitkering die de laatste jaren niet gestegen is. Voor hen zijn de kosten van levensonderhoud ook nog gestegen. Als men rond de vijftig is en al langer dan een jaar in de WW zit kun je het tegenwoordig schudden. Is bijstandsniveau de toekomst en komt men tot de conclusie dat er op dat niveau niet rond te komen is? Zie de noodkreten van de voedselbanken, de explosief stijgende huisuitzettingen met name in de huursector. Terwijl daar de huren gewoon blijven stijgen met 4,5 of 6%. Dat valt voor veel huurders financieel niet bij te benen.

Er zijn recente rapporten die aangeven dat het minimumniveau in dit land te laag is, wil je naar onze maatschappelijke maatstaven fatsoenlijk kunnen leven. Het *Sociaal Cultureel Planbureau* komt tot de conclusie dat er voor elk uitkeringsniveau 4 tot 5 honderd euro meer nodig is.

Nee, de meest kwetsbaren en zwakkeren zitten aan de onderkant van ons financieel en economisch bestel. Ze kunnen vaak geen kant op en zitten vaak in een uitzichtloze positie. Ja, en voor die mensen zou de overheid een schild moeten zijn, ook in de *CDA-ideologie*.

Gelukkig dat veel van die mensen in het vrijwilligerswerk ook een doel vinden. Mijn partij was in het begin een van de grote pleitbezorgers van het neoliberalisme, de marktwerking. In dat artikel staat dat het *CDA* nog steeds voor de marktwerking is. Een ding is wel duidelijk, de marktwerking is gebruikt in sectoren waar het eigenlijk niets te zoeken heeft. Bijvoorbeeld de zorg. De winst wordt behaald over de rug van de laagstbetaalden, en door in de hulpverlening te snijden. Nu komt ook nog de jeugdhulpverlening op de markt. Kwetsbare jongeren die door wat voor oorzaak dan ook worden blootgesteld aan de marktwerking. Men verdient geld over de rug van kwetsbare mensen, oud of

jong. Ik wen er nooit aan dat aan kwetsbaren en zwakkeren geld verdiend wordt. Ik ben van mening dat het woord kwetsbaar en zwak niet misbruikt moet worden om een financieel economische orde die aan het wankelen is te duiden.

De valse belofte van een basisinkomen

Blog van Prof. Dr R.H.J.M. Gradus, directeur van het WI van het CDA
Gradus.wi@CDA.nl

In zijn *Follow the Money-column* doet *Robin Fransman* een oproep om het ingewikkelde Nederlandse systeem van toeslagen en heffingskortingen te vervangen door een basisinkomen. Verdienstelijk is het dat *Fransman* niet alleen een oproep plaatst maar deze ook voorziet van een concreet voorstel en een vingeroefening hoe dit basisinkomen is te financieren. Veel discussies lopen immers stuk op de financierbaarheid van het basisinkomen. In zijn voorstel zijn toeslagen en uitkeringen niet meer nodig en krijgt iedere volwassene een belastingvrij basisinkomen van een halve AOW uitkering (voor een echtpaar). Helemaal interessant wordt het als *Fransman* een koppeling maakt met de sociale vlaktaks. Zou dan toch het perspectief van de door ondergetekende vurig bepleitte sociale vlaktaks in het vizier komen door een koppeling met een basisinkomen? Mijn conclusie na lezing van dit pleidooi is dat het Fransmianse basisinkomen ons eerder van de drup in de regen zal brengen en dat de plannen voor een sociale vlaktaks van het *WI* voor het *CDA* superior blijven.

Eén basisinkomen zal niet volstaan

Het is te mooi om waar te zijn: één basisinkomen. In mijn ogen zal een politieke discussie ontstaan over de hoogte of zullen er tal van uitzonderingen komen. Laat ik dit met twee voorbeelden illustreren. In het voorstel van *Fransman* zullen ruim twee miljoen alleenstaande AOW'ers geconfronteerd worden met een verlaging van hun inkomen met 20% WML (Wet Minimum Loon). Voor AOW-gerechtigden die alleen zijn aangewezen op een AOW-uitkering of een beperkt aanvullend pensioen is het uiteraard niet acceptabel dat men door de bodem van het bestaan zakt en zal een aanvullende uitkering van tenminste 20% WML noodzakelijk zijn. Bijzondere bijstand daarvoor volstaat niet, omdat dit potje beperkt is. Sterker nog, het is niet acceptabel omdat dit de discretionaire bevoegdheid wordt van gemeenten. Dus er zal gewoon een regeling komen en zo hoort het ook.

Een tweede uitzondering op het schrappen van alle toeslagen wordt al door *Fransman* aangedragen, namelijk de kinderopvangtoeslag. Het schrappen daarvan heeft immers als consequentie dat werkende partners zich massaal van de arbeidsmarkt gaan afwenden, maar *Fransman* slaat door met het bepleiten van gratis kinderopvang. Eerdere doorrekeningen van verkiezingsprogramma's in 2006 tonen aan dat dit een forse aanzuigende werking zal hebben en veel partijen kozen dan ook eieren voor hun geld. Een prijs van nul betekent immers dat vormen van informele opvang massaal vervangen zullen worden door formele opvang.

Gooi het kind niet met badwater weg

Maar ook voor de andere toeslagen geldt dat zij een bepaald doel dienen. De huurtoeslag zorgt ervoor dat ook lagere inkomens een betaalbare woning kunnen krijgen. De gedachte dat alle toeslagen eenvoudig vervangen kunnen worden door belastingverlaging of een basisinkomen is mijnsinziens veel te kort door de bocht. Zo heeft de *Commissie van Dijkhuizen* berekend dat als alle toeslagen worden afgeschaft en de opbrengst wordt gebruikt om het tarief eerste schijf in

de loon- en inkomstenbelasting te verlagen dit voor sommige huishoudens met een laag inkomen kan leiden tot een inkomensdaling van bijna 30% (zie blz. 81). Dezelfde uitwerking als een verlaging van de tarieven heeft een basisinkomen. Huishoudens die nu gebruik maken van meerdere toeslagen zullen tekortkomen of het basisinkomen zal onbetaalbaar worden. Daarmee is natuurlijk niet gezegd dat het huidige systeem van toeslagen geen modernisering vergt. Zo hebben *Eddy van Hijum* en ik er eerder voor gepleit om de huurtoeslag over te dragen naar de corporaties (zie *Gradus en Van Hijum 2013*). Voortaan zullen corporaties huishoudens met recht op huurtoeslag een afslag op de huur gaan geven om daarmee lagere inkomens te compenseren. In ons plan gaan verhuurders de huurtoeslag grotendeels zelf betalen en wordt in ruil daarvoor de verhuurdersheffing geschrapt. Het belangrijkste voordeel van de afslagsystematiek is dat verhuurders beter gaan letten op de goede match tussen de woning en het inkomen van de huurder om zo de kosten van de afslag te beperken. Hierdoor zal een dynamiek op gang komen van nieuwe verhuringen.

Ook bij de zorgtoeslag lijkt een weeffout aanwezig doordat in de huidige systematiek lagere inkomens een bepaald maximumpercentage van hun inkomen aan zorgkosten mogen besteden, waardoor als de zorgkosten sneller stijgen dan het inkomen een steeds groter deel van de bevolking aanspraak maakt op zorgtoeslag. De komende jaren is het dus in mijn ogen onontkoombaar dat ook laagbetaalden een groter deel van de zorgkosten voor hun rekening nemen. Maar na deze aanpassingen ontstaat er in mijn ogen alleszins een acceptabel systeem.

Sociale vlaktaks

Het is beter om een stelselwijziging te concentreren op de echte problemen van de Nederlandse economie. Kernprobleem van de Nederlandse economie is zoals *Fransman* terecht opmerkt de hoge marginale druk voor inkomens rond modaal. Daardoor gaat iemand die een dag extra werkt of iemand die opslag krijgt er amper op vooruit. Hierdoor wordt vervolgens eigen initiatief de grond in geboord en dat is fnuikend. Opvallend is dat juist dit kabinet met een liberale premier de marginale druk voor de middeninkomens zo laat oplopen door onder meer een inkomensafhankelijke heffingskorting.

Het is daarom hoog tijd voor een sociale vlaktaks. Doorrekeningen van het CDA-verkiezingsprogramma door het CPB laten zien dat dit op korte termijn heel goed mogelijk is en ruim 100.000 nieuwe banen oplevert. Het is maar zeer de vraag of het alternatief van *Fransman* dezelfde werkgelegenheidsopbrengst genereert. Hij stelt een sociale vlaktaks voor met een vlaktakstarief van 25% en vanaf een (gezins)inkomen van 60.000 euro geldt een tarief van 45%. Dit betekent dat een gezin waarin zowel man als vrouw een modaal inkomen verdienen al met dit hoge marginale tarief worden geconfronteerd. Superior is dan ook het *CDA-voorstel* met een toptarief vanaf een veel hoger (individueel) inkomen van 80.000 euro. Dat zorgt er namelijk voor dat de middeninkomens, immers de ruggengraat van de Nederlandse economie, er wel op vooruit gaan. Bovendien beïnvloedt in ons voorstel de overheid niet langer de keuzes in bijna ieder gezin, bijvoorbeeld ten aanzien van de vraag wie hoeveel uren werkt. Meer keuzevrijheid voor de mensen zelf dus. Ook is er in ons voorstel geen discussie over een mogelijke compensatie van de onderkant, omdat het toekomstige vlaktakstarief gelijk is aan het huidige tarief eerste schijf.

Let op de werkloosheidsval

Ook het voorstel van *Fransman* om het wettelijk minimumloon te verlagen naar 1000 euro per maand en de arbeidskorting niet langer in stand te houden kent de nodige valkuilen. Dit kan er inderdaad toe leiden dat bepaald lager betaald

werk aantrekkelijk wordt om te vragen, maar leidt wel tot een werkloosheidsval. Immers het basisinkomen bedraagt 760 euro per maand, grosso modo, hetzelfde als het nettominimumloon. Daardoor worden uitkeringsgerechtigden nog minder dan nu het geval is geprikkeld om te gaan werken. De armoedeval wordt weliswaar opgelost, maar de werkloosheidsval komt er voor de plaats. Kansarmen hebben niet langer een prikkel om te gaan werken. Ook hier zal dus politieke druk gaan ontstaan om hen extra te compenseren.

Slotsom

Resumerend is het verdienstelijk dat *Fransman* de discussie over de Nederlandse verzorgingsstaat nieuw leven inblaast met zijn voorstel voor een combinatie van de sociale vlaktaks en een basisinkomen. Naar mijn overtuiging werkt een basisinkomen uiteindelijk echter eerder complicerend dan behulpzaam. Immers, wil een basisinkomen betaalbaar zijn, dan zijn opnieuw tal van uitzonderingen noodzakelijk. En wanneer we voor de onderkant dezelfde inkomensplaatjes willen, dan wordt een basisinkomen absoluut onbetaalbaar. Beter is het om de energie te richten op het echte probleem van de Nederlandse economie: de hoge belastingdruk voor mensen met een modaal inkomen. Zij vormen een van de belangrijke kurken waarop onze economie en onze samenleving drijven.

Bron: <http://www.economie.nl/weblog/de-valse-belofte-van-een-basisinkomen>

Bron: Hoe zit dat nou met die Nederlandse inkomensongelijkheid. www.ftm.nl

Discussie WOONLASTEN

Marijke van Iersel van de *Woonbond* reageert per mail op een mail van *Mw Dédé Siemons* (lid van de Basisgroep):

"Uw kritiek betreft op de eerste plaats de normhuur die het Nibud hanteert, waarbij bovendien de onvermijdbare woonlasten niet meegenomen worden. De Woonbond kan zich geheel vinden in uw kritiek. Wij hebben daarom in augustus van het afgelopen jaar een onderzoek door het RIGO laten uitvoeren. Daarin wordt uitgegaan van échte inkomens, het onderzoek is daarom uniek. In alle overige onderzoeken worden inderdaad normbedragen gehanteerd. Bovendien hebben we in het onderzoek de overige woonlasten meegenomen; om aan te tonen dat er sprake is van onbetaalbare woonlasten. Er wordt aangetoond dat momenteel 28% van de huurders onvoldoende overhoudt voor de noodzakelijke kosten van levensonderhoud, de armoede loopt op tot 35% in 2017. Het onderzoek van het RIGO stuur ik hierbij, zodat u de informatie rustig kunt nalezen. Verder is de Woonbond op tal van plaatsen in het land woonlastenonderzoeken aan het houden, om de gevolgen voor hurende huishoudens ook lokaal duidelijk op de agenda te krijgen. Op onze website www.woonbond.nl staat meer informatie over die lokale onderzoeken. Verder hebben we inmiddels overleg opgestart met het Nibud over de woonlastenontwikkeling; we hopen dat we met hen uiteindelijk op eenzelfde lijn uitkomen."

Dédé concludeert: "Krijg ik na 10 jaar dove CDA-oren toch gelijk!"

**Samenvatting en conclusies van het
Eindrapport Woonlasten van huurders
opgesteld in opdracht van de Woonbond
door RIGO-research- en advies BV**
www.Rigo.nl/www.woonbond.nl

De *Nederlandse Woonbond* zet zich in voor de betaalbaarheid van de woonlasten voor huurders. Daarbij kijkt zij niet alleen naar de huurlasten maar ook naar de energielasten. In opdracht van de *Woonbond* heeft *RIGO* onderzoek gedaan naar de huidige en verwachte woonlasten van huurders in de huidige kabinetsperiode, tot 2017.

Het onderzoek is uitgevoerd op basis van het *WoonOnderzoek Nederland (WoOn) 2012*. De uitkomsten gaan alleen over huurders van gereguleerde huurwoningen: zelfstandige huurwoningen met een kale huur (in 2012) tot de liberalisatiegrens (€ 664).

Woonlasten van huurders in 2012

Huurders van gereguleerde huurwoningen geven in 2012 gemiddeld € 493 per maand uit aan woonlasten. Het grootste deel daarvan bestaat uit huur. Bruto betalen huurders gemiddeld € 452 aan hun verhuurders, netto (na aftrek van huurtoeslag) betalen zij € 369 per maand aan huurlasten. De rest van de woonlasten (€ 125 gemiddeld) bestaan uit de kosten voor gas en elektriciteit.

Om te berekenen welk deel van hun inkomen huurders kwijt zijn aan woonlasten, maken we gebruik van het netto besteedbaar inkomen (excl. huurtoeslag). De netto huurquote van een doorsnee huurder bedraagt in 2012 bijna 22% en de energiequote 7%. De totale huurquotekomt daarmee uit op 29% van het besteedbaar inkomen.

Woonlasten per inkomensgroep

In het onderzoek zijn vier inkomensgroepen onderscheiden:

- *primaire doelgroep*: huishoudens die op grond van hun inkomen en vermogen in aanmerking komen voor huurtoeslag.
- *secundaire doelgroep*: huishoudens die niet in aanmerking komen voor huurtoeslag maar wel een belastbaar inkomen hebben onder de grens van € 33.614;
- *middeninkomens*: huishoudens met een inkomen tussen € 33.614 en € 43.000.
- huishoudens met een hoger inkomen dan € 43.000.

Huurders uit de primaire doelgroep hebben door de huurtoeslag veel lagere woonlasten dan huurders uit de hogere inkomensgroepen. Huurders met een inkomen vanaf € 43.000 betalen de grootste bedragen aan zowel huur als energie. Toch geven zij slechts 19% van hun besteedbaar inkomen aan woonlasten uit. Huurders uit de primaire en de secundaire doelgroep besteden ruim 32% van het huishoudenbudget aan woonlasten.

Commentaar

door: *Arend Jansen*, voorzitter van de *CDA-Basisgroep Sociale Zekerheid*.
arend_jansen@hetnet.nl

De fransman *Thomas Piketty* heeft een boek geschreven over de steeds groeiende kloof tussen arme en rijk. Het blijkt een behoorlijk dikke pil te zijn. En de conclusie is, dat die groeiende ongelijkheid een bedreiging is voor een

stabiele maatschappelijke orde. Het boek wordt nu al een standaardwerk genoemd. Ook in Nederland beschikt 1% van de bevolking over 25% van het vermogen, zijnde 270 miljard. Daarmee zitten we als land in de top. En het wordt nog steeds erger. Iedereen, had daar al een vermoeden van of ondervindt de armoede aan den lijve. Ik vraag me af waarom je als je al rijk bent, je nog steeds rijker wil worden en waarom de meeste overheden door een gunstig belastingklimaat daaraan meewerken. Het gekke is dat die rijkdom niet wordt bereikt door productiewerk te doen. Nee, de meeste rijkdom wordt vergaard door financiële speculatie. Het flitskapitaal beweegt zich met een duizelingwekkende vaart over de aarde. En de meeste bedrijven kijken tegenwoordig eerst wat er overblijft voor de aandeelhouders, die moet je tevreden houden. Onder andere *Scheepsbouwer* die bij de *KPN* een tijd de lakens uitdeelde was daar goed in. Te weinig aandacht voor het bedrijf op zich, te veel aandacht voor de aandeelhouders. En zelf verdiende hij natuurlijk ook een aardige stuiver. En nu zit de *KPN* met de gevolgen daarvan. En de *KPN* staat model voor vele andere bedrijven.

Maar er is hoop aan de horizon. Steeds meer invloedrijke mensen komen tot de conclusie dat het uit elkaar groeien van rijk en arm een bedreiging is voor de wereldvrede. En wie de geschiedenis kent kan dat alleen maar beamen.

Maar wat gaan we daar aan doen? Geef aan de Raden van Toezicht en Raden van Commissarissen van maatschappelijke organisaties, gewoon zoals vroeger een reiskostenvergoeding en wat presentiegeld. Dat is toch genoeg?

Een functie om jonge mensen aan het werk te helpen belonen met 10.000 euro per maand voor nog niet eens een fulltime functie is absurd. Als mensen denken daar recht op te hebben, waar moet dan het respect vandaan komen voor die mensen. Dat is er dan ook bijna niet meer. Al die instituties en adviesbureaus waar de verhoudingen zoek zijn werken met belastinggeld.

Wilders krijgt niet alleen stemmen omdat hij buitenlanders weg wil hebben. Een hele grote groep stemt op hem omdat het vaak een optelsom is van ergernissen en verzet.

Men heeft blijkbaar een dik boek van een Fransman nodig om met de neus op de feiten gedrukt te worden. Mensen aan de onderkant signaleren vaak veel eerder wat er scheef zit, dan degenen die het voor de wind gaat en soms in een schijnwereld leven. De *Basisgroep* heeft niet voor niets twee resoluties ingediend die over verrijking en verarming gaan. Het zou best eens kunnen zijn dat de maatschappijvisie van het CDA aan een herijking toe is. Wie is kwetsbaar en wie is arm? Hoe gaan we de tweedeling te lijf tussen werkenden en niet-werkenden? Tussen uitzendkrachten op of rond het minimum en degenen die goed betaald worden? Het volk mort. Maar als de beleidsmaker een taal spreekt die de meeste mensen niet snappen of verstaan, wat dan? Dan groeit de kloof tussen degenen die alles bedenken, de beleidsmakers, en degenen die alles ondergaan en vaak genoeg vast lopen.

Aantal schuldsaneringen neemt verder af

Het aantal mensen dat is toegelaten tot de wettelijke schuldsanering is vorig jaar met 10% gedaald ten opzichte van 2012. Dat meldde het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). In driekwart van de gevallen is iemand na ruim 3 jaar schuldenvrij. Na jaren van stijging, neemt het aantal schuldsaneringen sinds 2012 af. Vorig jaar werden circa 2.500 zelfstandige ondernemers en bijna 10.000 particulieren via de rechter toegelaten tot het wettelijke schuldsaneringstraject.

De daling ontstaat volgens het CBS doordat naast economische factoren ook veranderingen in regelgeving invloed hebben op het aantal schuldsaneringen.

Sinds 2012 eerst minnelijk traject bij gemeente

Vanaf 2012 moeten mensen eerst een schuldhelpverleningstraject bij de gemeenten doorlopen, het zogenaamde minnelijk traject, voordat ze eventueel worden toegelaten tot de wettelijke schuldsanering. De gemeenten bepalen in het minnelijke traject de toelatingseisen, die in het algemeen de afgelopen jaren strenger zijn geworden. Dit heeft een remmende werking op de doorstroom naar het wettelijke traject, aldus het CBS.

Daling inkomen belangrijkste oorzaak schuldsanering

Eind vorig jaar zaten ruim 40.000 Nederlanders in de wettelijke schuldsanering, 31% meer dan eind 2010. Daling van het inkomen, bijvoorbeeld doordat iemand zijn baan verliest, is de belangrijkste oorzaak.

Bron: ANP en CBS.nl

Gemeenten niet voorbereid op inwonende ouders

Terwijl steeds meer ouders intrekken bij hun kinderen, zijn gemeenten nog niet goed voorbereid op deze trend. Dat zegt het Netwerk Notarissen. De organisatie hield een enquête onder 50 gemeenten en kwam tot de conclusie dat er op dit gebied nauwelijks beleid is ontwikkeld. Kinderen en ouders lopen daardoor tegen allerlei praktische problemen aan. Het kabinet wil dat de burgers meer voor elkaar gaan zorgen in plaats van een beroep te doen op de reguliere zorg. Maar als het gaat om bij hun kinderen inwonende ouders ontbreekt het aan beleid en communicatie. Vrijwel geen enkele gemeente heeft bijvoorbeeld een contactpersoon op dit terrein.

Steeds vaker advies gevraagd over praktische zaken

De notarissen wordt steeds vaker om advies gevraagd door ouders en kinderen over praktische zaken als bouwkundige aanpassingen. Zo willen sommigen een extra huisnummer waardoor de bewoners ieder hun eigen post kunnen ontvangen. Anderen willen een woonruimte voor hun moeder of vader bouwen in de tuin.

Burger loopt tegen veel regels aan

„Als de ouders en kinderen over willen gaan tot splitsing van de woning moet er een vergunning worden aangevraagd. Er is dan geen veelal geen uitzonderingspositie of speciaal beleid voor ouders en kinderen die bij elkaar willen gaan wonen. Ook als in de tuin of op het erf van de kinderen een onderkomen voor de ouders wordt gebouwd, loopt de burger tegen veel regels aan“, concludeert het Netwerk Notarissen waarbij 150 notariskantoren zijn aangesloten.

Bron: ANP

'Participatie is meer zelf doen en betalen'

Uit de eerste verkenning in de Nederlandse participatiesamenleving weerklinkt volgens voormalig SCP-directeur Paul Schnabel meteen een duidelijk signaal. Nederland doet volgens hem al behoorlijk wat aan vrijwilligerswerk en 'participatie' betekent volgens hem „niet meer dan een mooi woord voor meer zelf doen en meer zelf betalen“. De samenleving wordt volgens hem met verzachtende woorden rijp gemaakt voor diepere ingrepen in de verzorgingsstaat. Waar in de jaren 80 bezuinigingen plotseling 'ombuigingen'

werden genoemd, daar is participatie 'newspeak' voor de overheveling van taken naar de burgers.

Participatie samenleving bestaat al eeuwen

Op persoonlijke titel plaatst Schnabel een aantal kanttekeningen in het rapport 'Burgermacht op eigen kracht?', opgesteld door het Sociaal en Cultureel Planbureau, waarin het vrijwilligerswerk in de lokale samenleving wordt beschreven. Dat werk, verricht door vrijwilligers namens kerken, bonden, lokale verenigingen en burgerinitiatieven, is al honderden jaren diep geworteld in de Nederlandse samenleving. De betrokkenheid bij de buurt of sociale kring bevindt zich al tientallen jaren op hetzelfde niveau, constateren de onderzoekers. „De participatiesamenleving bestaat al eeuwen“, constateert Schnabel eveneens. Veel rek zit er dus niet in, is een van de conclusies in het rapport. Nederlanders deden en doen redelijk veel in hun maatschappelijke omgeving.

Beperking zorgkosten

Dit jaar geeft de rijksoverheid 80 miljard euro uit aan zorg, nog eens 80 miljard aan sociale zekerheid en tevens 35 miljard aan onderwijs, wetenschap en cultuur. Ook gemeenten besteden een behoorlijk deel van budget aan verzorgingsstaattaken. Die groei wil de overheid beperken, onder meer door burgers meer taken te laten verrichten.

Conflict tussen verwachtingen burgers en bedoelingen overheid

Maar volgens Schnabel dreigt ook een conflict tussen de verwachtingen van de burgers en de bedoelingen van de overheid. „In het onderzoek komt scherp naar voren hoe de burgers zich ergeren aan een overheid die niet luistert, maar wel de eigen luister zoekt in de vorm van schaalvergroting en pompeuze stadskantoren.“ En: „In theorie wil men op lokaal niveau de actieve burger, maar in de praktijk vreest men hem als hinderlijke activist.“

Grotere eigen verantwoordelijkheid

De inwoners van de gemeenten krijgen volgens hem ongevraagd een grotere eigen verantwoordelijkheid, maar dat gaat wel ten koste van minder persoonlijke welvaart en keuze om zijn geld te besteden. Bovendien wordt het recht op hulp en zorg ingeperkt. Over de vrijwilliger zelf hoeft de overheid volgens Schnabel niet in te zitten. Zijn zorg geldt „de burger die in zijn dagelijkse leven aangewezen is op de hulp en steun van anderen“.

Bron: ANP